POPELKA '26

Multidruhový divadelní festival pro děti, mládež a rodiny s dětmi

Divadelní spolek TYL Rakovník
Kulturní Centrum Rakovník

ČTVRTEK
15. ŘÍJNA

KUKÁTKO 1

Cesta od pekelného kotle ke komínu

Divadelní studio "V" Brno
Pavel Čech, Radek Novotný: O čertovi

Pohádkové představení klasického čertovského typu brněnské studio "V" uvádí s citátem: „Láska napraví i zdánlivě nenapravitelné".

Slovními hříčkami a humorem čerti diváky rozehřáli už při první scéně z pekla, kde zlovolný Lucifer vyslal jednoho z čertů na povrch k lidem, aby pořádně škodil, a to hlavně kominíkům. Mladý Florimón se ale jako nenapravitelně zlý čert nezdál, i přes naschvály, které měšťanům tropil, vykukovala jeho dobrosrdečnost. Ztvárnění této postavy Vojtěchem Ondrou se mi hned zalíbilo a přimělo mě přát osamělému čertovi svou lásku najít.

Představení provázela působivá hudba a zpěv každé z postav vše obohacoval, při znění první písně Doroty Kusé sálu naskakovala husí kůže.

Změny ročních období byly zvýrazněny drobnými změnami kostýmu Doby, vypravěčky a vedoucí příběhu, také kulisy s hvězdnou oblohou byly příjemným detailem. Krásná němá kominice Tradamila čerta okouzlila hlavně svým dobrým srdcem, a jeho přáním proto bylo navždy být s ní a vrátit jí řeč. To se také čertovskými kouzly splnilo.

Cílem záškodníka mělo být zbavit svět štěstí, on ale cestou našel to své a jako kominík ho šířil, kde se smýknul. Milé ponaučení z představení bylo dobrým dodatkem do příběhu, který jinak zvlášť nevybočoval od běžné čertovské pohádky. Tato pohádka vzbudila dojetí a optimismus, se kterými je vždy příjemné divadlo opouštět.

SOFIE GORINČOJOVÁ

Publikum jako prvek představení

Divadlo rozmanitostí Most
K. J. Erben, Jitka Brožová: Zlatovláska

Odjakživa má Zlatovláska v mém srdci místo. Až dnešním dnem jsem se dozvěděla, co všechno se na ní dá ještě zlepšit. Možná si myslíte, že pohádku dobře znáte, ale víte, jakého ducha představení dodá dětská radost?

Do Rakovníka k nám dorazilo Divadlo rozmanitostí až z Mostu, aby dětem představilo dávný příběh o Jiříkovi a zlatovlasé princezně.

Už u vchodu se děti seznámily s herečkami, které jim darovaly kouzlo v podobě bonbónku. Každé dítko hlídalo svou sladkost, dokud v představení nenadešel čas na její snězení. Napadlo by vás, že bonbónek je kousek hada, kterého Jiřík nedopatřením snědl, a aby děti také porozuměly řeči zvířat, vychutnaly si jeho chuť?

Od samého začátku byly děti velikou součástí zábavného představení a jak čas plynul, stalo se publikum až nedílným, chcete-li potřebným prvkem. Děti nejenže měly korále, které se Zlatovlásce rozsypaly, dokonce i studánka živé a mrtvé vody pramenila mezi sedačkami, a jen díky silnému foukání a šikovným ručičkám se Jiříkova lodička dostala přes obrovské jezero až k princezně.

Představení je zajisté zábavné pro jeho diváky, ale dokonce i herečky si navzájem zpestřovaly jednotlivá vystoupení — jedna rozdávala korále, druhá je musela najít. Jedna uschovala pramen živé studánky, ta druhá pramen mrtvé a vyměnily se při jejich hledání. Pokaždé tak vznikaly jedinečné situace.

Ze sálu jsem odcházela s radostí, která mě vracela do dětských let, ale i s jednou otázkou. Herečky byly dvě, ale byl tam i někdo třetí? Pomůcky a loutky byly neskutečně chytře promyšlené, aby příběh plynule přecházel od jedné scény ke druhé. Nemůžu však na kloub přijít některým přeměnám... nabízí se jediná odpověď, někdo třetí za záclonou prováděl veškerou tu magii.

S dětmi dorazili také dospělí a ani ty neobklíčila nuda. Vtipy pro děti se trefně prolínaly s na první pohled zahalenými významy. Jsem ráda, že nepadlo nic nevhodného, jen každodenní strasti, jako je třeba přednost zprava. Některé rýmy ladně tančily a doplňovaly všudypřítomnou komedii. Jirka, voda. Papír, pohoda. (Možná vám to nic neřekne, ale sál zaplnil v tu chvíli smích.)

Bavila mě každá vteřina, i když použití anglické fráze ke konci představení mě trochu vykolejilo... zvláštní kreativní volba. Kolem a kolem ztvárnění Zlatovlásky předčilo očekávání, které jsem ani neměla, když jsem do sálu vstupovala. Dvakrát jsem představení zhlédla a šla bych se na něj podívat i potřetí.

JUSTINA HANKE

Kouzlo a humor pohádkového antihrdiny

Spoustu z nás už léta žádná pohádka nenadchne. Princ zachraňující princeznu, bojování s draky a všelijaké ježibaby jsou nám už dávno dobře známé. I přesto si může bystrý autor pohrát s takovouhle předvídatelnou klasikou. Právě to se podařilo Rudovi Hancvenclovi v představení Malý, hubený a jednooký. Ze známých pohádkových motivů vytvořil komediální parodii, která dokáže pobavit nejen mladé diváky, ale i starší publikum.

Ruda Hancvencl je český loutkář, herec, autor a režisér, který se věnuje především alternativnímu loutkovému divadlu. Na jeho tvorbě je ikonické hlavně to, že nemá strach z experimentování s příběhy, které většina lidí už zná. Neomezuje se přitom pouze na pohádky, ale inspiruje se také filmovou kulturou nebo operou. Díky tomu jeho představení nejsou jen opakováním starých příběhů pro děti, ale dostávají vlastní charakter a humor, které zaujmou i větší publikum.

Ruda Hancvencl: Malý, hubený a jednooký

To je dobře vidět už na samotném názvu: Malý, hubený a jednooký. Když si představíme klasického pohádkového hrdinu, slova malý, hubený a jednooký jsou asi poslední, která by nás napadla. Co když ale hlavní postava není ani krásná, ani silná a její nejvýraznější vlastnosti jsou právě ty, které by v klasické pohádce byly považovány za nevýhodu?

Právě zde začíná kouzlo Hancvenclova humoru. Stará princezna hledá ženicha, kouzelný dědeček je chudý, drak už léta nemá zuby a ježibaba trpí revmatismem. Pohádkový svět najednou není tak dokonalý, jak je divák zvyklý. Postavy mají obyčejné problémy a jejich životy se podobají realitě mnohem víc, než bychom od pohádky čekali. Z tohoto kontrastu vzniká humor, který funguje bez toho, aby se musel opírat o složité vtipy nebo přehnané efekty.

Hancvenclův přístup je zajímavý i v jeho dalších projektech, například v představeních Hvězdné dálky nebo Karmen. Každé z nich vychází z jiné (ze jména určitě jasně poznatelné) předlohy, přesto je dokáže zpracovat vlastním způsobem. Toto vyžaduje nejen kreativitu, ale také dobré pochopení originálního díla. Dobrá parodie totiž není jen obyčejné zesměšnění něčeho známého; to by působilo na diváka špatně. Autor musí vědět, s čím pracuje, a přijít s vlastním nápadem, aby výsledek nepůsobil jako levná kopie.

Za pozornost stojí také samotná forma loutkového divadla. Mnoho lidí ho považuje za něco určeného především dětem, ale nemusí tomu tak být. Práce s loutkami vyžaduje představivost, přesné načasování a schopnost vytvořit charakter i velmi omezenými výrazovými prostředky. Hancvencl jako autor, režisér i interpret dokáže ukázat, že i menší divadelní produkce může nabídnout promyšlený a originální zážitek. Protože někdy není potřeba zachraňovat svět ani psát další velkolepé drama. Někdy stačí nechat draka zestárnout, zbavit ho zubů a dát hlavní roli někomu, koho by tradiční pohádka možná vůbec nevybrala.

LAURA SORROSA ARRATA

Letem světem mezi herci Křídel

ZUŠ Rakovník
Eva Suková: Křídla

Hledím na bílou stránku a přemítám, jak mám do slov poskládat svůj názor na představení, když můj úsudek halí pocity blízké euforii?

Dokázali jste mě naprosto pohltit živou hudbou, která ještě teď proudí mými žilami. Pozorovala jsem vás zpívat libé písně a nechala jsem se unést příběhem o Rozálii: Bojovala proti společnosti žijící při zemi. Chtěla vzlétnout do oblak, ačkoli to měla zakázané. A náhle spatřím stříbrnou královnu, která jako bohyně z nebes sestupuje. Rozálie je trestaná, ale vzápětí s ní všichni slaví, že nezemřou.

Zaraženě se mračím, protože stále žijí ve stejném uzamčeném světě jako tomu bylo na začátku... stříbrní nad nimi vládnou železnou rukou, ale zdá se, že to nikoho netrápí. Prvotní nadšení ze mě opadá, protože zjišťuju, že nenacházím smysl v chování postav ani v ději. Mezi prsty mi protékají důvody a fakta, které mají být přece základními kameny. Uniklo mi něco?

Avšak nezaseknu se na dlouho, jelikož obrovské nadšení z nádherného divadla převezme nad mým mozkem otěže. Do uší se mi vrací živelná hudba. Znovu před sebou vidím radostné tváře herců, kteří podávají obdivuhodné výkony. Představení opouštím plná radosti a vděčnosti, že můžu být svědkem neobyčejného talentu zdejších studentů, netušíc, že hodiny později bude hrot mého pera váhavě viset nad bílou stránkou.

1) Jak byste popsali svou postavu, kterou v divadle hrajete? Pomocí tří slov nebo nějaké myšlenky, která vaši postavu vystihuje.

Odpověď Majdy, která hraje učitelku, a Káti v roli maminky Rozálie.
M: Disciplinovaná, selka...
K: Jestli můžeme říct, tak jsi učitelka.
M: Jsem učitelka pozemků hned v první scéně. Také bych svou postavu popsala jako lehce iritující.
K: Hraju maminku, která vystupuje klasicky maminkovsky, ale zároveň má spoustu něčeho, co není ve scénáři na první pohled vidět. [...] Strašně by mě zajímalo, jaká byla předtím. Má za sebou určitě už nějaký příběh.

—

Odpověď Štěpána, Rayena a Vaška, kteří hráli školáky.
Š: Hodný, šprt.
R: Moje postava je vtipná, trošku krutá, ale je to školní šprt.
V: Myslím si, že moje postava je taky šprt. Připadá mi, že je zápornou postavou, která se ale chová podle většiny. Jednotné chování však neomlouvá to, jak špatně se chovají.

—

Odpověď Ondry v podání knihovníka a Lucky, která hraje hlavní roli Rozálii.
O: Hraji roli knihovníka a popsal bych ho slovy moudrost, soucit a dobrota.
L: Hraju Rozálii a myslím si, že je zvídavá a tvrdohlavá.

—

Odpověď Oskara jako hejtmana městečka Hlína.
O: Kus hliněné špíny.

2) Jaká replika nebo scéna je na představení vaše nejoblíbenější?

Odpověď Majdy a Káti.
M: Mám v první scéně jeden monolog a na ten se vždycky těším. Začíná slovem špatně... to slovo mě na tom baví nejvíc.
K: Mám nejoblíbenější dvě scény. Ani v jedné nehraju. První je pirátská...
M: Ano, ano.
K: Během pirátské scény je v zákulisí neskutečná párty. A potom se mi líbí závěrečná scéna, kdy Rozálie obětuje křídla. Jenom se dívám ze zákulisí a většinou pláču.
M: To jsou dvě opravdu dobré scény.

—
Odpověď Ondry a Lucky.
O: Líbí se mi celé představení. [...] Je to vtipné, i když se občas něco nepovede, je sranda se z toho snažit vylhat, aby to divák nepoznal a většinou to ten divák ani nepozná. Už jsme v těch rolích tak zajetí, že občas jednáme jako oni v reálném životě.
L: Moje oblíbená část jsou buď piráti nebo celkově scény, které jsou více zaměřené na příběh.
—
Odpověď Ádi v roli stříbrné královny, Elišky jako učitelky.
Á: Shrnula bych to na všechny proslovy hejtmana.
E: Souhlasím, jsme přece záhon plný životodárné zeleniny!

3) Jak divadlo ovlivňuje váš každodenní život?
Odpověď Aleše, který hraje stříbrného strážce, a Natálie v roli jedné z občanek města Hlíny.
A: Samozřejmě bere to nějaký čas, jako každý koníček. Nicméně také je to na druhou stranu kopec bžundy a srandy.
N: Jak říkal Aleš, bere to čas, ale poznali jsme strašně moc lidí a je to sranda.
—
Odpověď Majdy a Káti.
K: Určitě mi divadlo bere mozkovou kapacitu, protože když dělám na nějakém projektu jako jsou Křídla, tak můj mozek se omezí jen na hlášky z toho představení. Minimálně měsíc v kuse žiju jenom z hlášek, a jakmile jsem mezi lidmi, kteří Křídla neznají, tak se to ve mně úplně vaří. Aspoň si píšeme na skupinu: Teď jsem zažila tohle a chtěla jsem říct tuhle repliku, a prostě to nešlo.
M: Mám to asi stejně jako Káťa. Co se týče Křídel, zrovna dneska jsem minimálně třikrát chtěla použít nějakou hlášku, jenže to nikdo nezná. Jinak divadlo ovlivňuje můj život hodně. Díky němu jsem taková, jaká jsem, naučila jsem se mluvit a být mezi lidmi. Divadlo mi hrozně pomohlo.
K: I se sebevědomím.
—

Odpověď Ondry a Lucky.
O: Divadlo velmi ovlivňuje můj každodenní život. Hraju v několika divadelních inscenacích a dost mě to baví. Je to užitečné pro moji budoucnost, jelikož bych se chtěl divadlu věnovat profesionálně. Jsem rád, že to můžu dělat s tak fajn lidmi.
L: Beru divadlo, jako takové odreagování, protože je to něco, kde se podporuje fantazie. Baví mě to. Ovlivňuje mě to velice. Zrovna tento muzikál se mi hodně promítá do reálného života.

Chodím, slyším věty, které jsou podobné replikám v muzikálu a je to zajímavé.

4) V představení Křídla, mají postavy svá vlastní křídla, se kterými mohou létat. Kdybyste právě teď získali křídla, kam byste letěli? Co byste s nimi udělali?
Odpověď Aleše a Natálie.
A: Hned bych si šel někam zalítat. Letěl bych nejdál, co to jde, dokud bych měl energii.
N: Taky bych testovala limity křídel.
—
Odpověď Majdy a Káti.
K: Rozevřu křídla...
K+M: ...a stoupám vzhůru.
—
Odpověď Ondry.
O: Asi bych vzlétnul a na tu hodinu, která nám do představení zbývá, bych se všude možně proletěl.

5) Čeho by si měl divák na představení všimnout? Co byste chtěli, aby diváci věděli?
Odpověď Majdy a Káti.
K: Diváci by si měli všimnout toho, jak neskutečně si to užíváme. Jsme parta lidí, kde nikdo není mimo. Užíváme si to a plyneme představením. Chtěla bych, aby z nás diváci cítili tu atmosféru.
M: Aby z nás cítili pozitivní energii. Jak si na tom dáváme záležet, byť jsme amatéři, tak se snažíme, aby to bylo na co nejlepší úrovni.
—
Odpověď Rayena.
R: Měli by si uvědomit, že je to hrané divadlo a neměli by být naštvaní na herce, kteří hrají zlé postavy.
—
Odpověď Ondry a Lucky.
O: Myslím si, že by se diváci měli zaměřit na kostýmy. Jsou hodně propracované, hlavně každá z postav má individuálně udělaná křídla, která jsou pro ně autentická. Vystihují charaktery postav.
L: Za mě by se diváci měli zaměřit i na ty vedlejší postavy. Samozřejmě, že se zaměřují na ty hlavní postavy, ale i ostatní by si zasloužili tu pozornost, protože s námi byli na všech zkouškách a protrpěli na přípravě tohoto divadla úplně stejný čas jako my.

JUSTINA HANKE

Záznamy z besed v kruhu

středa 14. 10., 13 hod.

Divadelní studio "V" Brno, Pavel Čech: O čertovi, dramatizace a režie Radek Novotný
Veronika Syková vedla rozbor s 20 prvňáky. Představení krásné, výborné, nejlepší. Prvních třicet minut byli velmi pozorní, další čtvrthodinku jakžtakž, ale byly tam kouřové efekty apod., což je rozčilovalo, poslední čtvrt hodiny nevnímali... Děti nehodnotily, jestli se jim scéna líbí nebo nelíbí, přijaly ji tak, jak je — „ten svět opravdu existuje“. Hrát by v tom nechtěly, asi proto, že nešly úplně se zobrazovaným vztahem. „Měla pěknou korunku“, „pěkné vlasy“... ale neřekly nic emočního ani vztahového, neponořily se do toho tak, že by to chtěly zažít. Nevěřily např. rozbití zrcátek. Také tomu, že postava je němá, ale zpěvem vyjadřuje, co si myslí — jen to řekl vypravěč.

Divadlo Rozmanitostí Most, Zlatovláska, scénář a režie Jitka Brožová
Eva Kodešová pracovala s deseti dětmi 7—8 let (2. třída). Jejich první dojem z představení — téměř maximální, plný počet bodů. Pak se ukázalo, že nedají dohromady příběh, jen samostatné epizodky. Ale zůstávaly nadšené — „protože tam byli mravenci“, „protože tam byl prsten“... Ztratily se v závěru, kde nevěděly, proč král chtěl, aby mu usekli hlavu, proč Jiřík nesměl jíst hada. Úplně zazdily Zlatovlásku (po dotazu, kterou postavou by chtěly být), líbil se jim Jiřík. Moc si to užily a byly fascinovány některými detaily.

Eva K. ml. — První dojem: opulentní provedení.
Eva K. st. — Viděla jsem jednu zkoušku: je vidět, že jste zapracovali, funguje to lépe. Tam, kde se doříkávají repliky do začínající muziky, často není slyšet.
Veronika S. — Skvělý herecký tajming. Třikrát jsem plakala. Vnímala jsem témata, která se dotýkají i mě osobně.
Rich — Svět, v němž je Mistrem knihovník, je ideál! Škoda, že není vystavěna technika létání.
Pavel H. — Možná by pomohlo rozvlnit horizont.
Eva K. ml. — Dotaz k závěru: opravdu mohli létat celou dobu? Nebo jim hejtman kecá?
Jirka S. — Mohli. Ale hejtman kecá.
Mladá divačka — Otázka: proč nebyl hejtman sesazen?
Jirka Suk — Odpověď: používáme techniku netflixu, chystáme druhý díl.:-)
Petr D. — První let technicky fungoval, protože všichni udělali stejný drobný pohyb. Kdyby ho takto udrželi, stačilo by to. Chování davu mě zmrazilo, ale byl by lepší pomalejší nástup fašizace.
Jarda K. — Bylo by dobré individualizovat dav při lynči a po oběti. Není jasné, proč královna dává obci den navíc před slibovaným vyvražděním.
Jirka S. — Dvě varianty závěru: buď že všichni Rozálii dávají svoje křídla, nebo že k ní poženou vítr, aby ho cítila ve vlasech.

středa 14. 10., 20 hod.
ZUŠ Rakovník, Eva Suková: Křídla, r. Jiří Suk

Účinkující — Já jsem to hodně četl přes autorku. Že je to její příběh.
Eva S. (autorka) — Mě baví psát o něčem, co se mě dotýká. Je hezké, že někteří účinkující říkají, že je to o jejich generaci — ale je to samozřejmě o mně. Komunismus skončil, když jsem byla ve čtvrté třídě, ale pamatuji si ho a ten pocit v tom představení je... Ale přišla za námi pětašedesátiletá kolegyně a říkala — to je celé o mně, já chci vzlétnout tady z té... díry.
Jirka S. — Je to i o sebekorekci. Jak se sami cenzurujeme.
Mirka C. — Je to úctyhodná práce. Zaujal mě motiv stádnosti, davu. Mimo jiné proto, že Rozálie nemá dost prostoru na to, aby byla hlavní postavou. Nepsychologizujme, nesnažme se o tom filozofovat, to není to, co tento tvar potřebuje. I když je sympatické, že vzbuzuje diskusi.
Mirka C. — Můj muž říkal i po dobrých dramaťáckých představeních — „to je úkaz“. Tady říkám — tohle není úkaz, to je divadlo.
Jirka S. — Ten projekt byl od začátku nad rámec dramaťáku, ve smyslu „jestli chcete, přidejte se“. Nikdo nebyl k ničemu nucen. A jsem s tímto tvarem srovnán.
Jarda K. — Jaké s ním máte záměry?
Jirka S. — Pár repríz to asi ještě schytá.

ZAPSALA PETRA RICHTER KOHUTOVÁ

Rakovník KC Rakovník
Redakce: Justina Hanke, Laura Sorrosa Arrata, Ondřej Bureš, Sofie Gorinčojová
Foto: Jan Švácha, Nela Cafourková. Sazba: Radek Pokorný. Šéfredaktorka: Petra Slížková